

A-1268

Instytut Turystyki

ANALIZA RYNKU TURYSTYCZNEGO
FRANCJI

(R-1.6.4)

Autor:

Maria Byszewska-Korbel

Warszawa, październik 1992

BIBLIOTEKA IT
Archiwum Prac
Naukowo-Badawczych

A-1268

Praca wykonana na zlecenie Urzędu Kultury Fizycznej
i Turystyki (R-1.6.4)

Spis treści

1. Podstawowe informacje o gospodarce i ludności Francji.....	1
2. Charakterystyka popytu na usługi turystyczne.....	2
3. Wyjazdy Francuzów za granicę.....	4
Zestawienie tabelaryczne omówionych wyżej zagadnień.....	5
4. Przyjazdy z Francji do Polski.....	17
4.1 Charakterystyka Francuzów przyjeżdżających do Polski.....	19
4.2 Turystyka przyjazdowa z Francji do Polski za pośrednictwem biur podróży.....	21
a) Turystyka zorganizowana w latach 1989-90.....	21
b) Turystyka zorganizowana w 1991 roku.....	22
4.3 Wydatki turystów francuskich w Polsce w 1991 roku...	24
5. Wytyczne do promocji Polski we Francji.....	25

1. Podstawowe informacje o gospodarce i ludności Francji

Powierzchnia Francji wynosi 551,2 tys. km kw. i zajmuje drugie miejsce w Europie po ZSRR. Długość granicy wynosi ponad 5 tys. km, z czego około 3/5 stanowią granice morskie. Rzeźba terenu Francji jest bardzo różnorodna. Na całym prawie terytorium Francji panuje klimat umiarkowany.

Ludność Francji liczy 56 mln 440 tys. (1990r.). Średni roczny przyrost naturalny dla ostatnich dziesięciu lat wynosi 0,5. Na 100 mężczyzn przypada 105 kobiet. 58% społeczeństwa to ludność w wieku produkcyjnym w wieku 20-64 lat.

Tablica 1

Ludność według wieku w 1990 roku.

W wieku lat	w tys.	w % ogółu ludności
0-19	15581	27,7
20-39	16974	30,1
40-64	15867	28,2
65 i więcej	7882	14,0

Źródło: Rocznik Statystyczny GUS 1991, Warszawa

Na 1 km kw. przypada 102 mieszkańców. Rozmieszczenie ludności Francji jest jednak nierównomierne. W dziesięciu silnie zurbanizowanych departamentach, zajmujących 8% powierzchni kraju, mieszka ponad 1/3 ludności kraju. Największym skupiskiem jest region paryski tzw. Wielki Paryż, zamieszkały przez prawie 10 mln osób (Paryż w granicach administracyjnych liczy około 2,3 mln mieszkańców). 73,4% ludności mieszka w miastach. W 1987 roku 44% ogółu ludności była czynna zawodowo tj. 21 mln 484 tys. osób. Struktura zawodowa ludności Francji wygląda następująco: około 30% pracuje w przemyśle i budownictwie, ponad 60% w handlu i innych usługach (grupa ta stale wzrasta), zaś 6% w rolnictwie (liczba zatrudnionych w rolnictwie z roku na rok maleje).

Francję zamieszkuje ok. 3,7 mln obywateli obcego pochodzenia, w tym polskiego ok. 800 tys. osób. Polonia francuska skupiona jest przede wszystkim w pn-wsch części Francji - w departamentach Nord i Pas-de-Calais.

Pod względem potencjału gospodarczego, mierzonego wielkością produktu narodowego brutto, Francja zajmuje 5 miejsce w świecie - po Stanach Zjednoczonych, ZSRR, Japonii, i RFN. Produkt krajowy brutto - GDP wynosił we Francji w 1989 roku w

cenach bieżących 17061 \$USA na 1 mieszkańca (w 1985r. 9482 \$USA).

Tablica 2

Dynamika produktu krajowego brutto -GDP (ceny stałe)
we Francji

1985	1989				1981-85	1986-89
	ogółem		na 1 mieszk.		średnie roczne tempo wzrostu w %	
	1980 = 100	1988=100	1980=100	1988=100		
108	121	104	116	103	1,6	2,9

Zródło: Rocznik Statystyczny GUS 1991, Warszawa.

Przeciętne wynagrodzenia nominalne wzrosły w 1989 roku w porównaniu do 1980 roku o 78%.

Tablica 3

Dynamika wynagrodzeń realnych

1987	1987	
rok poprzedni=100	1980=100	1985=100
101	107	102

Zródło: Rocznik Statystyczny, GUS 1991, Warszawa.

2. Charakterystyka popytu Francuzów na usługi turystyczne

W gospodarce Francji turystyka odgrywa bardzo dużą rolę. Zarówno kraj ten jest licznie odwiedzany przez turystów zagranicznych (mianowicie rocznie kraj ten przyjmuje ok. 13,5 mln turystów zagranicznych, którzy zostawiają prawie 4,5 mld dolarów) jak i Francuzi licznie wyjeżdżają na wakacje zarówno u siebie w kraju jak i za granicę. W 1989 roku 33,8 mln Francuzów wyjechało na wakacje t.j. o 4,5 mln więcej niż w 1980 roku. Stanowiło to w 1989 r 60,7 % osób wyjeżdżających na wakacje przynajmniej raz między 1 października a 30 września danego roku, (o 3,5 % więcej niż w 1980 roku). Liczba pobyków wakacyjnych wynosiła w 1989 roku 64 mln, a więc prawie dwa razy więcej od liczby Francuzów wyjeżdżających na wakacje. Wynika z tego, że każdy wyjeżdżający na wakacje Francuz wyjeżdża średnio 2 razy.

Z tej liczby pobyków wakacyjnych 17,8% przypada na pobyty wakacyjne spędzone za granicą, (o 42% więcej niż w 1980 roku).

Ogółem na wakacjach Francuzi spędzili 928 mln dni, (t.j. o 6,7% więcej niż w 1980 roku) z czego 21,4% przypada na dni spędzone na wakacjach za granicą.

Zobaczmy jak wygląda analiza wyjazdów Francuzów na wakacje w zależności od wieku i pozycji socjo-zawodowej głowy gospodarstwa domowego w latach 1980 - 1989.

Najwięcej na wakacje wyjeżdżali Francuzi w kategorii wieku 14 -19 lat - 68,6% i 0 -13lat - 68,2%, a więc młodzież i dzieci, oraz grupa ludności w wieku 30-39 lat (66,4%) i 40-49 lat - 66,4%, a więc grupa ludności ustabilizowana już zawodowo i finansowo i mogąca przeznaczać nadwyżki finansowe na wakacje.

Najmniej, bo tylko 33,9% wyjeżdżało Francuzów starszych mających 70 i więcej lat.

Jeśli zaś chodzi o wyjazdy Francuzów w zależności od pozycji socjo-zawodowej głowy gospodarstwa domowego to najwięcej wyjeżdża Francuzów z kadr wyższych i wolnych zawodów, oraz kadr średnich. Mianowicie w 1989 roku na wakacje wyjechało 89,4% Francuzów pracujących w kadrach wyższych i wolnych zawodach i 80% pracujących w kadrach średnich. Również dość licznie wyjeżdżali na wakacje pracownicy innych zawodów - 69,7%, urzędnicy (67,55), właściciele w przemyśle i handlu - 63,7%, oraz robotnicy - 55,6% i pracownicy usług - 55,3%.

Przyjrzyjmy się teraz analizie wyjazdów Francuzów na wakacje według kategorii regionu.

Najwięcej podróżuje Francuzów z Paryża (78,6%) i aglomeracji paryskiej (bez Paryża - 77,4%). Ponadto znaczny udział wyjeżdżających stanowią wyjazdy z aglomeracji powyżej 100 tys mieszkańców (bez aglomeracji paryskiej - 64%) i z aglomeracji od 20 do 100 tys mieszkańców - 62,7%.

Podczas wyjazdów w kraju Francuzi głównie latem wyjeżdżają nad morze. W 1990 roku spędzili tam ponad 50% dni, pozostały czas spędzili na wsi - 25%, w górach 14%, w mieście 7% i objeżdżając kraj - 4%. W zimie mieszkańcy Francji spędzali czas podczas wyjazdów inaczej, bo 30% wyjeżdżało w góry, z tego 11% uprawiało sporty zimowe, 29% wyjechało na wieś, 21% nad morze, 18% do miasta, a 2% objeżdżało kraj.

Środki transportu, z których Francuzi głównie korzystali podróżując po kraju to zarówno latem jak i zimą dominował zdecydowanie samochód, 83% pobyków latem spędzano podróżując tym środkiem transportu, a zimą 78%, ponadto podróżowano po-

ciągami: latem 10%, zimą 16%, samolotem tylko latem i zimą po 3% i autokarem latem i zimą po 2%, oraz statkiem latem niecały 1%, a zimą wogóle.

Podczas swoich podróży po kraju Francuzi korzystali z bardzo różnej bazy noclegowej. W 1990 r. najczęściej zatrzymywali się u swoich rodziców i przyjaciół, latem 37% dni tam spędzili, z tego 27% w ich pierwszym miejscu zamieszkania, a zimą aż 55% dni spędzili Francuzi u swoich rodziców i przyjaciół, z tego 44% dni w ich pierwszym miejscu zamieszkania i 11% w ich drugim miejscu zamieszkania, pozatym latem mieszkali w wynajętej bazie noclegowej - 18% dni, w namiotach i przyczepach 18%, w drugich domach 15%, w wioskach wakacyjnych 5%, w hotelach 4% i w schroniskach młodzieżowych - niecały 1%, a zimą: w drugich domach 17%, w wynajętej bazie noclegowej 13%, w hotelach 8%, w wioskach wakacyjnych 4%, w namiotach i przyczepach 1% i w schroniskach młodzieżowych niecały 1%.

Ciekawym jest to, że Francuzi w podróżach po kraju w bardzo niewielkim stopniu korzystają z hoteli.

3. Wyjazdy Francuzów za granicę

Z roku na rok coraz więcej Francuzów wyjeżdża za granicę. Liczba pobytów wakacyjnych za granicą w 1990 roku wynosiła 10 mln 936 tys. i stanowiła 17,8% wszystkich pobytów wakacyjnych spędzanych przez Francuzów. Jest to o 42% więcej niż w 1980 roku.

76% wyjazdów zagranicznych z Francji przypada na Europę, 9% na Afrykę, 8% na obydwie Ameryki i 7% na Azję.

Najwięcej, bo 22% pobytów przypada na Hiszpanię i po 10% na Portugalię i Włochy. Francuzi licznie wyjeżdżają również do Maroka - 7% pobytów, do Niemiec i Austrii - 6% pobytów, oraz na Wyspy Brytyjskie - 6% pobytów. Tendencje te zasadniczo nie ulegają zmianie w przeciągu ostatnich dziesięciu lat. Jeśli zaś chodzi o ilość spędzonych dni za granicą przez Francuzów to podobnie jak w liczbie pobytów dominują: Hiszpania 18% wszystkich dni spędzonych za granicą, Portugalia 14%, Maroko 10%, Włochy 7% i Tunezja 6%.

Podczas wyjazdów za granicę Francuzi latem głównie kierują się nad morze. W 1990 roku spędzili nad morzem 37% dni. Pozostały czas spędzili na wsi - 22%, w sposób objazdowy - 18%, w mieście - 17% i w górach 5%. W zimie mieszkańcy Francji wyjeżdżając za granicę 36% dni spędzili w miastach, 25% w sposób objazdowy, 20% nad morzem, 10% na wsi i 10% w górach z tego 6% na uprawianiu sportów zimowych.

Środki transportu z których Francuzi korzystali podróżując za granicę to latem dominował zdecydowanie samochód: 50% pobyków latem spędzono podróżując tym środkiem transportu, ponadto podróżowano samolotem 33%, autokarem 9%, pociągiem 7% i statkiem 2%.

W zimie w podróżach zagranicznych dominował samolot. W 50% pobyków skorzystano z tego środka lokomocji. Pozatym w 26% skorzystano z samochodu, w 11% z autokaru, w 9% z pociągu i w 4% ze statku jako środka lokomocji.

Podczas swoich podróży za granicę Francuzi korzystali z bardzo różnej bazy noclegowej. Latem w 1990 r. najwięcej dni za granicą (bo 49%) spędzili nocując u rodziców i przyjaciół, z tego 44% w ich pierwszym miejscu zamieszkania i 5% w ich drugim miejscu zamieszkania. Zimą z tej bazy noclegowej skorzystało 44% Francuzów. Pozatym Francuzi latem mieszkali w 19% w hotelach, w 11% w wynajętej bazie noclegowej, w 8% w drugich domach, w 6% w namiotach i przyczepach i w 2% w wioskach wakacyjnych. Zimą w 37% skorzystali Francuzi za granicą z hotelu, w 4% z wynajętej bazy noclegowej, w 3% z drugich domów i po 2% z wiosek wakacyjnych, schronisk młodzieżowych i namiotów oraz przyczep.

Tendencje takie utrzymują się bez zmian w ostatnich latach.

ZESTAWIENIE TABELARYCZNE OMOWIONYCH WYZEJ ZAGADNIEN

Tabela I

Wyjazdy Francuzów na wakacje w latach 1980-1989
(w mln)

	1980	1985	1986	1987	1988	1989
Liczba osób wyjeżdżających na wakacje	29,3	31,4	31,7	37,9	32,4	33,8
% osób wyjeżdżających na wakacje przynajmniej raz (między 1X-30IX danego roku)	57,2	57,5	58,2	58,5	59,5	60,7
Liczba pobyków wakacyjnych	52,8	57,7	59,7	61,8	62,6	64,0
w tym we Francji	44,8	48,8	49,6	51,5	52,0	52,6
za granicę	8,0	8,9	10,1	10,3	10,6	11,4
Liczba dni spędzonych na wakacjach	866	915	913	925	929	929
w tym we Francji	718	747	734	742	745	729
za granicę	148	168	179	183	184	199

*Zródło: Annuaire Statistique de la France 1990, INSEE
Institute de la Statistique et des etudes economiques
95e volume.*

Tabela II

Wyjazdy Francuzów na wakacje w zależności od wieku i pozycji socjo-zawodowej głowy gospodarstwa domowego w latach 1980 -1989 (w%)

	1980	1985	1986	1987	1988	1989
Srednio dla przeciętnego gospodarstwa domowego	57,2	57,5	58,2	58,5	59,5	60,7
wiek 0-13 lat	62,5	64,8	65,5	66,4	67,9	68,2
14-19	58,3	60,6	63,8	64,2	65,4	68,6
20-24	57,5	55,4	56,7	56,0	55,0	57,9
25-29	62,1	63,7	62,7	61,8	60,3	62,5
30-39	66,4	65,2	65,0	63,2	65,3	66,4
40-49	58,3	62,8	63,2	65,8	64,3	66,4
50-54	51,1	52,2	55,7	57,0	54,6	61,3
55-59	51,7	49,4	49,0	50,3	53,9	50,5
60-64	47,6	47,7	51,1	53,0	55,3	52,5
65-69	44,5	48,7	50,7	48,8	48,8	52,5
70 i więcej	32,1	34,6	31,1	32,2	36,3	33,9
Kategoria socjo-zawodowa głowy gospodarstwa domowego						
właściciele i pracownicy płatni w rolnictwie	16,9	22,2	29,7	26,8	43,0	33,9
właściciele w przemyśle i handlu	64,8	59,2	59,7	59,2	60,5	63,7
kadry wyższe, wolne zawody	85,2	90,8	87,2	87,2	88,1	89,4
kadry średnie	80,7	85,3	79,6	80,9	75,7	80,0
urzędnicy	69,3	66,9	64,9	68,0	66,8	67,5
robotnicy	52,6	51,9	55,3	54,7	55,2	55,6
pracownicy usług	57,9	54,5	52,3	44,0	61,5	55,3
inne zawody	85,0	71,3	74,0	70,1	73,0	69,7
bierni zawodowo	40,6	43,9	43,2	43,2	46,1	46,3
w tym: emeryci	-	-	-	42,9	47,1	46,4
inni	-	-	-	44,8	40,0	45,9
Według kategorii regionu						
tereny rolnicze	35,7	40,3	43,1	44,9	47,4	49,4
aglomeracje do 20 tys.mieszk.	51,7	50,7	50,1	52,5	52,6	56,9
aglomeracje od 20 do 100tys.	57,1	59,7	57,0	59,3	63,4	62,7
aglomeracje powyżej 100 tys.						
bez aglomeracji paryskiej	64,1	63,8	66,7	60,5	63,2	64,0
aglomeracja paryska						
bez Paryża	78,8	81,7	78,3	78,6	76,9	77,4
Paryż	85,3	82,9	81,9	79,0	82,5	78,6

Zródło: *Annuaire Ststistique de la France 1990*, INSEE-Institut National de la Statistique et des etudes economiques 95e volume.

Tabela III

Wyjazdy Francuzów w kraju w zależności od rodzaju wyjazdu i środków transportu (liczba pobyków i liczba dni) w latach 1988-90 (w %)

LATO

	Ilość pobyków		Ilość dni	
	1988	1989	1990	1990
rodzaj wyjazdu				
objazdowy	4,2	4,6	4,7	3,9
morze	47,8	48,5	48,9	50,4
góry	15,2	14,9	14,9	14,0
wieś	26,0	23,8	23,4	25,1
miasto	6,8	8,2	8,1	6,6
ogółem	100,0	100,0	100,0	100,0
środki transportu				
pociąg	10,5	10,5	10,1	
samochód	82,7	83,0	82,9	
autokar	2,5	2,5	2,4	
samolot	2,8	2,6	3,2	
statek	0,7	0,8	0,6	
inne i brak danych	0,8	0,6	0,8	
ogółem	100,0	100,0	100,0	

Zródło: Wyniki ankiety: Wyjazdy Francuzów (INSEE) w Memento du Tourisme, Direction des Industries Touristique - 11 édition, juillet 1991.

Tabela IV

Wyjazdy Francuzów w kraju w zależności od rodzaju wyjazdu i środków transportu (liczba pobyków i liczba dni) w latach 1988-90 (w %)

ZIMA

	Ilość pobyków			Ilość dni
	1988	1989	1990	1990
rodzaj wyjazdu				
objazdowy	1,8	2,2	2,0	2,1
morze	17,6	18,8	19,6	20,6
góry:				
sporty zimowe	25,7	24,6	21,8	19,3
poza sportami zim.	8,9	8,7	9,9	10,5
wieś	29,4	29,2	29,8	29,1
miasto	16,6	16,5	16,9	18,4
ogółem	100,0	100,0	100,0	100,0
środki transportu				
pociąg	17,8	14,7	16,3	
samochód	76,2	77,4	78,4	
autokar	2,4	3,0	2,3	
samolot	3,1	4,2	2,9	
statek	0,3	0,2	0,0	
inne i brak danych	0,2	0,5	0,1	
ogółem	100,0	100,0	100,0	

Zródło: Wyniki ankiety: Wyjazdy Francuzów (INSEE) w Memento du Tourisme, Direction des Industries Touristique - 11 edition, juillet 1991.

Tabela V

Wyjazdy Francuzów w kraju w zależności od bazy noclegowej z której korzystano (liczba pobyków i liczba dni) w latach 1988-90 w % lato-zima

Rodzaj bazy noclegowej	Lato						Zima					
	liczba pobyków			liczba dni			liczba pobyków			liczba dni		
	1988	1989	1990	1988	1989	1990	1988	1989	1990	1988	1989	1990
hotele	7.6	7.9	7.2	5.1	4.9	4.5	8.2	8.3	8.9	7.1	7.1	7.7
wynajmowanie	16.8	16.0	18.4	17.2	16.6	18.3	14.6	16.6	14.2	14.1	15.8	12.9
drugie domy	9.4	9.3	10.0	13.5	14.0	15.1	13.3	12.6	13.4	15.6	14.3	16.8
rodzice i przyjaciele w												
pierwszym miejscu zamieszkania	28.6	29.8	28.9	26.0	27.3	27.0	45.1	43.2	44.1	45.1	44.7	44.3
w drugim miejscu zamieszkania	11.0	10.9	10.5	11.0	10.1	10.2	11.7	11.5	11.1	11.2	10.9	10.9
namioty i przyczepy	19.2	18.3	17.5	20.2	19.9	18.2	1.3	1.4	1.6	1.2	1.2	1.4
schroniska młodzieżowe	1.0	0.8	0.4	0.9	0.7	0.3	1.3	1.0	0.9	1.2	1.0	0.9
wioski wakacyjne	4.4	5.3	5.0	4.0	4.9	4.6	2.9	3.4	3.9	2.8	3.2	3.9
inne	2.0	1.7	2.1	2.1	1.6	1.8	1.6	2.0	1.9	1.7	1.8	1.5
Razem	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Zródło: Wyniki ankiety: Wyjazdy Francuzów (INSEE) w: Memento du Tourisme, Direction des Industries Touristique - 11e édition, juillet 1991.

Tabela VI

Wyjazdy Francuzów w poszczególne regiony świata w latach 1980-1990

REGION	%wszystkich przyj. do danego reg.			przyjazdy w tys.			% wszystkich wyj. z Francji		
	1980	1989	1990	1980	1989	1990	1980	1989	1990
Afryka	14,9	10,7	10,7	1255	1723	1796	8,5	9,2	9,3
Ameryki	1,4	1,8	1,8	756	1423	1542	5,1	7,6	8,0
Azja	2,4	2,2	2,3	651	1182	1281	4,4	6,3	6,7
Australia i Nowa Zelandia	0,7	0,8	0,8	10	24	27	0,1	0,1	0,1
Europa	6,2	5,5	5,4	12154	14272	14599	81,8	76,5	75,8
Świat	5,2	4,5	4,5	14858	18059	19271	100,0	100,0	100,0

Źródło: WTO

Tabela VII

Wyjazdy Francuzów na wakacje za granicę w latach 1980-1989 (w tys.) - ilość pobytów

KRAJ WYJAZDU	Lata					
	1980	1985	1986	1987	1988	1989
Hiszpania	1761	1723	1980	2217	2325	2339
Portugalia	743	868	1078	1200	1006	1080
Włochy	1176	1062	1357	1211	1231	1033
Szwecja	354	316	517	277	397	361
Niemcy, Austria	566	796	899	737	628	698
Beneluks, Skandynawia	314	279	358	491	416	408
Wyspy Brytyjskie	489	529	366	587	603	657
Grecja	247	372	363	341	341	329
Inne kraje śródziemnomorskie*)	291	329	531	499	466	621
Kraje wschodu	195	179	194	120	184	207
Algeria	196	293	321	310	281	322
Maroko	398	461	551	537	644	779
Tunezja	360	417	364	400	534	564
Inne kraje Afryki	107	258	291	336	175	457
USA	121	163	158	219	265	325
Inne kraje Ameryki	85	112	107	160	250	286
Azja, Oceania	131	100	133	130	194	313
Ogółem	7534	8257	9568	9772	9940	10779

*) - Monako Jugosławia, Turcja, Liban, Izrael

Źródło: *Annuaire Statistique de la France 1990, INSEE - Institut National de la Statistique et des études économiques* 95e) volume.

Tabela VIII

Wyjazdy Francuzów za granicę według ilości spędzonych dni (w mln)

Kraj	Lata					
	1980	1985	1986	1987	1988	1989
Hiszpania	33,1	33,1	31,6	37,3	38,2	36,3
Portugalia	20,4	24,7	26,9	30,0	22,2	26,9
Włochy	20,4	19,0	20,2	18,7	17,0	13,8
Szwajcaria	4,8	3,5	6,0	2,2	5,2	3,5
Niemcy, Austria	6,7	9,7	9,9	7,7	6,7	8,3
Beneluks, Skandynawia	4,3	3,1	4,7	6,1	5,1	4,6
Wielka Brytania	6,4	6,9	4,5	7,4	7,6	8,4
Grecja	4,6	6,6	6,4	4,6	5,2	5,0
Inne kraje Śródziemno- morskie	6,2	5,0	10,2	8,4	12,3	11,2
Kraje wschodu	3,4	9,6	3,8	2,0	8,7	4,9
Algeria	5,6	12,8	10,3	12,2	18,2	11,1
Maroko	7,8	8,5	14,2	14,6	2,9	20,8
Tunezja	7,6	4,8	9,3	5,7	7,8	11,3
Inne kraje Afryki	2,1	4,2	4,9	8,8	3,4	7,1
USA	3,8	2,7	3,6	3,9	5,0	6,4
Inne kraje Ameryki	2,6	3,0	2,0	2,9	5,6	5,8
Azja, Oceania	2,7	2,1	3,6	3,5	5,2	6,3
Nie deklarowane	-	-	5,9	6,3	7,7	7,3
Ogółem	42,4	159,3	178,0	182,3	184,0	199,0

Zródło: Annuaire Statistique de la France 1990, INSEE - Institut National de la Statistique et des études économiques 95e) volume.

Tabela IX

Wyjazdy Francuzów za granicę w latach 1988-1990 (liczba poby-
tów i liczba dni) lato-zima

LATO

KRAJ	Liczba pobyków(w mln)			Liczba dni (w tys)		
	1988	1989	1990	1988	1989	1990
Niemcy	160	307	222	2376	3954	3030
Belgia + rejon						
Beneluxu	110	125	88	1677	1715	1381
Dania	3	26	26	94	410	319
Hiszpania + rejon						
Afryki, Hiszpanii						
i Portugalii	1683	1797	1446	31833	30874	23418
Wlk. Brytania,						
Irlandia + rejon						
Wysp Bryt.	450	407	482	5911	6072	7842
Grecja	273	273	253	4589	4435	3925
Włochy	929	738	839	14721	11406	14967
Luksemburg	6	22	12	85	179	126
Holandia	53	44	65	670	351	761
Portugalia	892	983	1111	20705	25850	26101
Ogółem kraje EWG	4559	4722	4544	82661	85246	81870
Austria	213	194	304	2132	2316	3121
Skandynawia (bez						
Danii)	43	44	83	745	871	1330
Szwajcaria	128	201	144	2328	2178	2004
Jugosławia	97	138	141	2339	2413	2457
Inne kraje Europy						
Zachodniej	187	126	103	2464	1938	995
Cała Europa Zach.	668	703	775	10008	9716	9907
Cała Europa Wsch.						
(ze ZSRR)	109	148	204	2138	3932	3578
Cała Europa	5336	5573	5523	94807	98894	95355
Algieria	254	256	213	7418	9519	6798
Maroko	564	557	592	17056	16556	17115
Tunezja	366	373	200	6116	9178	3051
Inne kraje						
w Afryce	60	125	38	1920	2766	986
Cała Afryka	1244	1311	1043	32510	38018	27950
Kanada	94	94	78	2278	2085	1349
USA	169	222	163	3713	5089	4742
Meksyk	53	22	50	698	613	945
Inne kraje Ameryki	54	47	50	1043	937	814
Cała Ameryka	370	385	341	7732	8724	7840
Izrael	115	63	56	4075	1696	1232
Turcja	144	237	307	3790	3746	7684
Inne kraje Bliskie-						
go i Srod. Wsch.	53	53	37	995	848	448
Oceania	113	159	146	2241	3988	2704
Azja i Oceania razem	425	512	546	11101	10278	12068
Nie deklar. i błędy	168	235	209	2710	4333	5371
Razem	7543	8016	7662	148886	160247	148584

ciąg dalszy na stronie następnej

ZIMA						
Niemcy	154	90	156	1500	820	1490
Belgia + rejon Beneluxu	130	84	56	1151	614	444
Dania	3	9	6	219	53	78
Hiszpania + (rejon Afryki, Hiszpanii i Portugalii)	570	514	529	5697	5076	4360
Wlk. Bryt., Irlandia + rejon Wysp Bryt.	153	250	297	1722	2307	2530
Grecja	69	56	50	626	573	454
Włochy	304	295	198	2238	2378	1640
Luksemburg	54	51	22	341	338	135
Holandia	115	97	169	1531	1046	2043
Portugalia						
Ogółem kraje EWG	1552	1446	1483	15025	13274	13174
Austria	103	107	81	732	1171	714
Skandynawia (bez Danii)	12	6	15	125	88	207
Szwajcaria	269	160	173	2833	1278	1414
Jugosławia	28	34	22	276	257	300
Inne kraje Europy Zachodniej	50	62	34	580	475	250
Cała Europa Zach.	462	369	325	4546	3269	2885
Cała Europa Wsch. (ze ZSRR)	56	59	51	423	1066	457
Cała Europa	2070	1874	1859	19994	17609	16516
Algieria	28	66	16	1233	1637	266
Maroko	82	222	153	1117	4231	2648
Tunezja	169	191	119	1725	2072	1243
Inne kraje w Afryce	116	150	143	1517	2066	1969
Cała Afryka	395	629	431	5592	10006	6126
Kanada	13	43	28	157	1008	679
USA	97	103	78	1305	1261	1405
Meksyk	3	28	3	47	426	47
Inne kraje Ameryki	35	55	60	1340	748	867
Cała Ameryka	148	229	169	2849	3443	2998
Izrael	6	59	60	69	695	789
Turcja	47	72	119	1011	777	1086
Inne kraje Bliskiego i Srod. Wsch	79	116	153	836	1346	1542
Oceania	151	154	168	2848	2370	2930
Azja i Oceania razem	283	401	498	4764	5188	6347
Nie dekl. i błędy	159	100	317	1938	1643	4249
Razem	3055	3233	3274	35137	37889	36236

Zródło: Wyniki ankiety: Wyjazdy Francuzów (INSEE) w: Memento du Tourism Direction des Industries - 11 edition, juillet 1991.

Tabela X

Wyjazdy Francuzów za granicę w latach 1980-1990

KRAJE	% wszyst.przyj. do danego reg.			przyjazdy w tys.			% wszystkich wyj. z Francji do danego regionu		
	1980	1989	1990	1980	1989	1990	1980	1989	1990
Afryka	14,9	10,7	10,8	1255	1723	1796	100,0	100,0	100,0
Afryka Pn.	17,0	12,3	12,2	915	1231	1276	73,0	71,5	71,1
Maroko	23,9	13,5	11,9	340	467	452	27,1	27,1	25,2
Tunezja	22,9	14,3	14,3	366	461	458	29,2	26,7	25,5
Egipt	7,5	8,3	6,0	94	195	156	7,7	11,3	8,7
Afryka Pd.	11,1	8,1	8,3	340	492	520	29,1	28,5	29,0
Ameryki	1,4	1,8	1,8	756	1423	1542	100,0	100,0	100,0
Ameryka Pn.	1,2	1,7	1,8	436	897	971	57,7	63,0	63,0
USA	1,4	1,8	1,8	320	654	708	42,3	45,9	42,0
Meksyk	0,4	0,7	0,8	15	46	51	2,0	3,2	3,3
Karaiby	2,8	3,3	3,4	193	350	386	25,5	24,6	25,0
Ameryka Środ.	0,6	0,8	0,8	28	65	71	3,7	4,6	4,6
Ameryka Pd.	1,7	0,4	1,3	99	112	114	13,1	7,8	7,4
Azja i Oceania	1,9	1,6	1,6	424	770	811	100,0	100,0	100,0
Wsch.i Pd- -Wsch Azja	1,4	1,5	1,5	257	579	615	60,5	75,2	75,8
Chiny	4,0	3,6	2,9	19	52	50	4,5	6,7	6,2
Hong Kong	2,4	1,5	1,4	42	83	83	10,0	10,7	10,2
Japonia	3,1	1,8	1,6	26	47	51	6,1	6,1	6,3
Korea	0,7	0,7	0,6	7	18	18	1,6	2,3	2,2
Indonezja	4,4	2,8	2,9	25	45	48	5,8	5,9	5,9
Tajlandia	3,9	3,9	4,3	72	187	208	17,0	24,3	25,7
Pd. Azja	5,6	4,4	4,2	125	133	135	29,6	17,3	16,7
Indie	4,9	4,5	4,5	59	78	81	13,8	10,1	10,0
Sri Lanka	10,6	10,7	6,4	34	20	19	8,1	2,6	2,3
Oceania	2,2	1,3	1,3	42	58	61	9,9	7,6	7,5
Australia	0,9	1,0	1,0	8	20	22	1,9	2,6	2,7
Zach. Azja	3,9	4,0	4,8	269	470	515	100,0	100,0	100,0
Cypr	1,5	1,9	1,5	5	26	24	1,9	5,6	4,7
Izrael	11,7	11,2	11,1	130	132	118	48,3	28,1	22,9
Jordan	1,0	0,7	0,4	17	16	11	6,2	3,3	2,1
Syria	1,1	1,3	1,3	13	5	5	4,7	1,1	1,0
Turcja	9,5	7,2	6,6	87	284	311	32,4	60,3	60,4

ArBd2o: Tourism trends from Europe to other regions of the world 1980-1990, WTO, May 1991.

Tabela XI

Wyjazdy Francuzów za granicę w zależności od rodzaju wyjazdu i środków transportu (liczba pobyków i liczba dni) lato w latach 1988-90 w%

	liczba pobyków			liczba dni 1990
	1988	1989	1990	
Rodzaj wyjazdu				
objazdowy	21,5	22,4	21,3	17,9
morze	38,3	35,8	37,0	37,3
góry	7,5	7,5	7,0	5,1
wieś	14,7	15,9	18,1	22,5
miasto	18,0	18,4	16,6	17,2
ogółem	100,0	100,0	100,0	100,0
Środek transportu				
pociąg	9,0	7,1	6,9	
samochód	48,0	49,2	49,5	
autokar	6,3	7,3	8,7	
samolot	32,2	32,9	32,5	
statek	3,1	2,7	2,1	
Inne i brak danych	1,3	0,8	0,3	
Ogółem	100,0	100,0	100,0	

Źródło: Wyniki ankiety: Wyjazdy Francuzów (INSEE) w: Memento du Tourisme, Direction des Industries Touristique- 11 édition, juillet 1991.

Tabela XII

Wyjazdy Francuzów za granicę w zależności od rodzaju wyjazdu i środków transportu (liczba pobyków i liczba dni) - zima w latach 1988-1990 w %

	Liczba pobyków			Liczba dni 1990
	1988	1989	1990	
Rodzaj wyjazdu				
objazdowy	23,5	28,6	24,8	25,1
morze	27,4	24,9	21,6	19,7
góry-sporty zimowe	12,3	5,4	8,2	6,4
poza sportami zimowymi	5,6	2,7	4,2	3,3
wieś	9,4	9,1	9,3	35,7
miasto	21,8	29,3	31,9	35,7
ogółem	100,0	100,0	100,0	100,0
Środek transportu				
pociąg	13,5	10,4	8,6	
samochód	33,8	26,5	25,8	
autokar	9,3	8,3	11,3	
samolot	40,3	52,6	50,1	
statek	2,6	1,9	3,8	
Inne i brak danych	0,5	0,3	0,4	
Razem	100,0	100,0	100,0	

Źródło: jak wyżej

Tabela XIII

Wyjazdy Francuzów za granicę w zależności od bazy noclegowej z której korzystano (liczba pobyków i liczba dni) w latach 1988-1990 (w %) lato-zima

Rodzaj bazy noclegowej	Liczba pobyków			Liczba dni		
	1988	1989	1990	1988	1989	1990
	LATO					
hotel	30,8	29,9	31,8	19,0	18,7	19,4
wynajmowanie	7,4	9,3	9,7	7,8	9,3	11,0
drugie domy	4,1	4,7	5,2	5,0	7,1	7,6
rodzice i przyjaciele w pierwszym miejscu zamieszkania	34,2	35,5	33,8	45,5	45,8	44,0
w drugim miejscu zamieszkania	5,8	4,3	5,6	5,0	4,3	5,4
namioty i przyczepy	7,5	8,7	6,5	8,8	8,6	6,1
schroniska młodzieżowe	1,0	0,7	0,8	0,9	0,7	0,6
wioski wakacyjne	3,7	2,8	2,2	2,4	2,0	1,7
inne	5,5	4,1	4,4	5,6	3,5	4,2
Razem	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
	ZIMA					
hotel	49,5	49,8	45,2	42,1	41,1	37,1
wynajmowanie	6,9	4,5	4,5	8,3	4,7	3,7
drugie domy	1,1	2,2	3,0	2,3	4,7	2,9
rodzice i przyjaciele w pierwszym miejscu zamieszkania	28,0	29,9	32,2	34,2	38,3	41,2
w drugim miejscu zamieszkania	5,3	4,9	3,5	4,4	4,2	3,0
namioty i przyczepy	0,5	1,1	1,5	0,5	1,3	1,7
schroniska młodzieżowe	0,9	1,1	1,7	0,6	0,8	1,9
wioski wakacyjne	3,2	3,0	2,7	2,5	2,4	2,2
inne	4,6	3,5	5,7	5,1	2,5	6,3
razem	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Zródło: Wyniki ankiety: Wyjazdy Francuzów (INSEE) w: Memento du Tourisme, Direction des Industries Touristique - 11e édition, juillet 1991.

4. Przyjazdy z Francji do Polski

W ramach układu europejskiego ustanawiającego Stowarzyszenia między Wspólnotami Europejskimi i ich Państwami Członkowskimi między innymi Republiką Francji z jednej strony, a Rzeczpospolitą Polską z drugiej strony, podpisanego 19 września 1989 roku ustalono, że w zakresie turystyki strony będą intensyfikować i rozwijać wzajemną współpracę, w szczególności poprzez:

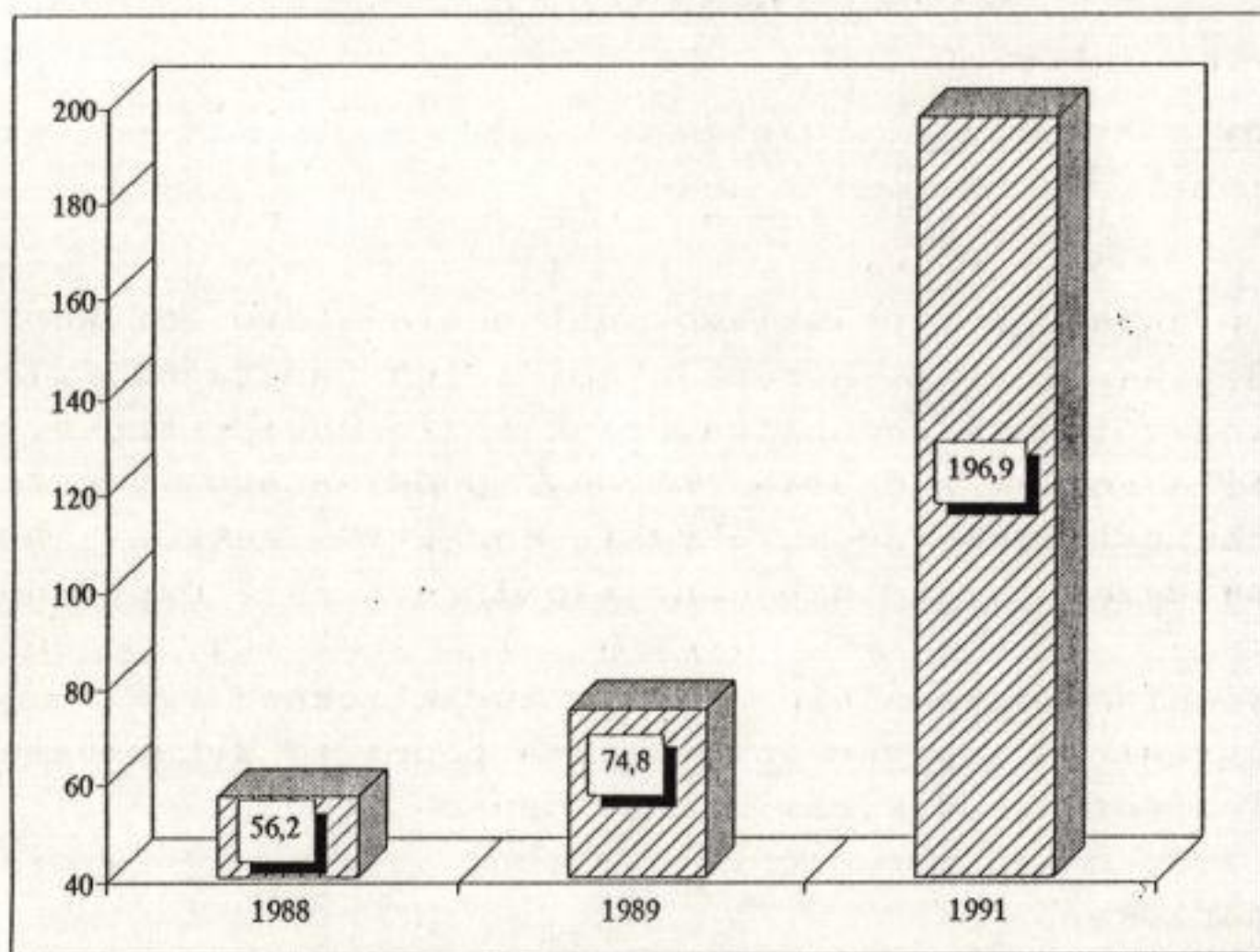
- ułatwienia w dziedzinie wymiany turystycznej
- zwiększenie przepływu informacji poprzez wykorzystanie sieci międzynarodowych, banków danych itp.
- przepływ know-how w drodze szkoleń, programów, wymiany, seminariów.
- badanie możliwości wspólnych działań, takich jak realizacja przedsięwzięć o charakterze międzynarodowym.

W 1991 roku odwiedziło Polskę 36,8 mln osób, z czego 11,3 mln przyjechało w celach turystycznych. W porównaniu do roku 1990 liczba przekroczeń granicy wzrosła 2-krotnie, a w stosunku do 1989 roku 4,5 krotnie.

W latach 1988-1991 notuje się istotny wzrost liczby turystów francuskich przyjeżdżających do Polski. W 1988 roku przyjechało 56 tys. Francuzów, a w 1991 roku już 197 tys.. W ciągu trzech lat nastąpił prawie czterokrotny wzrost przyjazdów z Francji do Polski.

Tablica 4

Przyjazdy turystów z Francji do Polski w latach 1988-91 (w tys)

Zródło: Dane GUS

W 1989 roku przyjazdy z Francji stanowiły 4% wszystkich przyjazdów z II obszaru płatniczego, a w 1991 roku aż 13%¹⁾. W 1991 roku pod względem przyjazdów do Polski Francja zajęła po Niemczech drugie miejsce wśród krajów kapitalistycznych, a w 1989 roku zajmowała szóstą pozycję po Niemczech, dawnej Jugosławii, Szwecji, St. Zjednoczonych i Austrii. Na tak gwałtowny wzrost liczby przyjeżdżających Francuzów do Polski wpływ miały bardzo istotne historyczne zmiany polityczno-ekonomiczne w naszym kraju w latach 1989-90, a także w innych krajach Europy Wschodniej: w Związku Radzieckim, Czecho-Słowacji i Rumunii. Bardzo dużą rangę polityczną miało zjednoczenie Niemiec w październiku 1990r. Był to okres wyjątkowy charakteryzujący się dynamicznymi zmianami polityczno-społecznymi w całej Europie Wschodniej. Zmiany te spowodowały wiele konsekwencji w turystyce międzynarodowej.

1) Przyjazdy z II obszaru płatniczego w 1991 roku liczone bez Niemiec ze względu na to, że po połączeniu się dwóch państw niemieckich występuje bardzo wysoka liczba przyjazdów z tego kraju. Liczenie łącznie z państwem niemieckim zniekształciłoby obraz.

Wiemy, że na rozwój ruchu turystycznego wpływ mają stosunki ekonomiczne i polityczne nie tylko wewnątrz kraju, ale również na arenie międzynarodowej. Dlatego te wszystkie zmiany i wydarzenia zachodzące wokół nas były dla naszej turystyki przyjazdowej tak istotne.

Ważnym krokiem w kierunku normalności i zlikwidowania barier dla turystyki przyjazdowej z Francji do Polski było złagodzenie bardzo rygorystycznych i nieżyciowych przepisów dewizowych, które obowiązywały turystów zagranicznych przyjeżdżających do Polski. Nowe prawo dewizowe obowiązuje w Polsce od 1.01.1990r. Zwolniło ono cudzoziemców z obowiązku wymiany dewiz w ramach przymusu dewizowego. Nastąpiło wyrównanie kursów walut, oficjalnego i wolnorynkowego oraz wewnętrzna wymienialność złotówki. W ten sposób została usunięta jedna z najbardziej uciążliwych barier ograniczająca turystykę przyjazdową do Polski. Dalszym krokiem w kierunku liberalizacji przepisów mających wpływ na rozwój turystyki przyjazdowej było zawarte w kwietniu 1991 roku porozumienie między Polską a Francją o zniesieniu obowiązku wizowego.

4.1 Charakterystyka Francuzów przyjeżdżających do Polski

Na podstawie badań ankietowych przeprowadzonych przez Instytut Turystyki wśród turystów zagranicznych przyjeżdżających do Polski można scharakteryzować Francuzów spędzających czas w Polsce. Badanie przeprowadzone zostało na wybranych przejściach granicznych wśród turystów wyjeżdżających z Polski w 1991 roku. Francuzi w tym badaniu stanowili 13,4% całej populacji turystów pochodzących z krajów Europy Zachodniej i Ameryki Płn. Średnio w Polsce spędzali 9 dni. Dość wielu Francuzów przyjeżdża do Polski wielokrotnie: po raz czwart lub więcej było niemal 30%. Po raz pierwszy przyjechało 45%. W większości przybywają mężczyźni. Kobiety stanowiły tylko 34% wszystkich przyjeżdżających. Młodzieży w wieku do 24 lat było tylko 7%, studentów lub uczniów - 11%. Osób starszych w wieku ponad 55 lat przyjechało 12%. Większość Francuzów, bo 61% którzy przyjechali do Polski w 1991 roku miało wykształcenie wyższe. 1/5 wszystkich badanych Francuzów deklaruje pochodzenie polskie. Najpopularniejszym środkiem transportu, z którego korzystali przyjeżdżający do nas mieszkańcy Francji był samolot. Aż 75% Francuzów sporzystało z tego środka transportu. Następnie przyjeżdżano samochodem osobowym - 19% i ciężarówką.

Jeśli chodzi o formę organizacyjną pobytu w Polsce, to przeważały (ale nieznacznie) pobyty indywidualne bez jakich-

kolwiek pośredników: 33%. Z wycieczką organizowaną przez biuro podróży było 22% turystów. Indywidualnie, ale za pośrednictwem biura podróży przyjechało 16%, a indywidualnie na zaproszenie instytucji - 13% i na zaproszenie osób prywatnych 12%.

Większość dni po przyjeździe do Polski turyści francuscy spędzili na zwiedzaniu miast. Aż 60% osób, które przyjechały z Francji do Polski spędziło czas w ten sposób. 18% turystów spędziło czas objeżdżając Polskę, po 9% spędziło czas nad morzem i pieszko, 5% na wsi, a 4% w górach. Najczęściej odwiedzane miejsca są typowe raczej dla okresów poza sezonem turystycznym. Najczęściej gościli Francuzi w centrum kraju 61%. Dość dużo było również Francuzów na Śląsku - 23%, w górach - 22% i na wybrzeżu - 19%. Na Pojezierzu spędziło urlop 15% spośród przyjeżdżających mieszkańców Francji.

Z dużych miast, o które pytano, najczęściej odwiedzano Warszawę: było tam ponad 70% badanych z tej grupy. Często ponadto odwiedzano Kraków -27%, Gdańsk-23%, Poznań -12%, Wrocław -8% i już rzadziej odwiedzano: Łódź -6%, Katowice - 5% oraz Szczecin (9%) i Lublin (9%)

Najczęściej Francuzi korzystali z noclegów w hotelach - aż 65% i w mieszkaniach rodziny lub znajomych gdzie nocowało 22%. Ma to ścisły związek z tym, że to między innymi Francuzi podają najczęściej swoje polskie pochodzenie. Wynajęte pokoje w kwaterach prywatnych i pensjonatach oraz campingi były mniej popularne (7% i 2%).

Jako cel przyjazdu do Polski można było wymienić w ankiecie po kilka; często podawano poznanie kraju, kultur -26% i odwiedziny krewnych oraz znajomych - 18%. Najczęściej jednak wymieniano jako przyczynę przyjazdu do naszego kraju załatwianie interesów. Aż co trzeci Francuz przyjechał w tym celu do Polski.

Ponadto jako cel przyjazdu Francuzi podawali:

- wypoczynek i rozrywka	9%
- inne cele służbowe	9%
- odwiedziny miejsca pochodzenia	7%
- cele religijne	3,5%
- targi, wystawy	2,6%
- inne cele	2,6%
- zakupy	1,8%
- realizacja hobby	0,9%

W badaniach IT zwrócono również uwagę na negatywne elementy pobytu w Polsce, które można potraktować jako pewną ocenę poziomu świadczonych usług turystycznych Francuzom przebywającym w Polsce.

Odpowiadając na pytanie co się w Polsce nie podobało, wskazywano najczęściej stan sanitarny. Aż 31% Francuzów zwróciło na to uwagę. Właśnie szczególnie Francuzi spośród innych narodowości najczęściej zwracali na to uwagę. Niski standart usług hotelowych, gastronomicznych i transportowych krytykuje 22% turystów z Francji, a dojazd, że uciążliwy i daleki - 11%. Ponadto narzekano na brak atrakcji - 6% i niedostateczną informację o możliwościach i warunkach pobytu - 6%, oraz na wysokie koszty pobytu - 1,8% i organizację wyjazdu - 0,9%.

Wymowne jednak jest to, że aż 82% spośród Francuzów, którzy odwiedzili Polskę zadeklarowało zamiar ponownego odwiedzenia naszego kraju.

4.2 Turystyka przyjazdowa z Francji do Polski za pośrednictwem biur podróży

a). Turystyka zorganizowana w latach 1989-90

Ostatnią pełną informację dotyczącą udziału przyjazdów Francuzów za pośrednictwem biur podróży można przedstawić tylko za 1989 rok, kiedy przyjechało za pośrednictwem biur podróży z Francji 17,3 tys. osób t.j. 23% wszystkich przyjazdów z tego kraju. W 1990 roku przyjechało już mniej Francuzów za pośrednictwem biur, bo już tylko 13,6 tys.

Udział turystów z Francji obsługiwanych przez polskie biura podróży wśród wszystkich turystów z krajów byłego II obszaru płatniczego obsługiwanych przez te biura wyniósł w 1989 r. 2,9%, a w 1990 r. - 3,6%.

Francja nie należy do krajów, które przysporzyły Polsce najwięcej wpływów z zagranicznej turystyki przyjazdowej zorganizowanej przez Orbis. Udział Francji w wartości sprzedanych usług ogółem wyniósł w 1990 roku - 5,4% i Francja była daleko w tyle za krajami, które przysporzyły najwięcej wpływów ze sprzedanych usług t.j. za RFN, którego udział wynosił 35% wartości sprzedanych ogółem i za USA, którego udział wynosił 15% wartości sprzedanych ogółem.

Dość istotny był udział Francji w ogólnych wpływach z turystyki indywidualnej w 1989 roku i wyniósł 12,6% ogólnych wpływów z turystyki indywidualnej. Wpływy te znacznie spadły w 1990 roku i wyniosły tylko 43% wielkości z 1989 roku.

Tablica 5

Wpływy z zagranicznej turystyki przyjazdowej z Francji
w latach 1989-90

	1989	1990
Wartość sprzedanych usług w dewizach w tys. USD	9414	6105
w tym:		
turystyka grupowa	797	1775
turystyka indywidualna	6653	2669
skup	1964	1443

Zródło: PP "Orbis" Analiza działalności przedsiębiorstwa za 1990 r.

W analizie wpływów z zagranicznej turystyki przyjazdowej interesującym wydaje się określenie długości pobytu Francuza w Polsce. Istnieje bowiem prosta korelacja pozytywna między wydatkami turystów a czasem ich pobytu w miejscowości odwiedzanej. Na podstawie danych Orbisu można określić, iż średnia długość pobytu turysty francuskiego w 1989 roku wynosiła 9 dni, a w 1990 roku 6 dni. Średnio na 1 dzień pobytu Francuz wydawał w 1989 r. 70 USD, a w 1990 roku 93 USD.

b). Turystyka zorganizowana w 1991 roku

Trudno jest mówić o turystyce zorganizowanej z Francji przez wszystkie biura podróży w 1991 roku, bo jest obecnie zarejestrowanych w Polsce aż 4216.

Omówiona tu zostanie tylko turystyka przyjazdowa z Francji zorganizowana przez największe biuro podróży jakim jest Orbis.

Francja jest podstawowym rynkiem w Sekcji Romańskiej w tym biurze.

Rynek ten od szeregu lat wykazuje znaczne rozdrobnienie jeśli idzie o współpracujące zagraniczne biura podróży. Na rynku tym występują z jednej strony stali kontrahenci realizujący każdego roku określone cykle imprez, z drugiej zaś drobni i często przypadkowi zleceniodawcy. Ponadto niektóre biura ożywiają swoją działalność na jeden sezon, a następnie zaprzestają organizacji przyjazdów do Polski

Orbis współpracuje z większymi Tour-operatorami na rynku francuskim. Zabiega o to, aby znaleźć się w katalogach najważniejszych Tour-operatorów na tym rynku. Katalogi takie są co roku uaktualniane i wydawane są w nakładzie 200 tys. egzemplarzy.

Na rynku francuskim do najważniejszych tour-operatorów z którymi współpracuje Orbis należą:

- Le Tourisme Francaise
- Trans-tours
- La Procure-Taire-Entiere
- SIP
- Fram voyage

Orbis współpracuje również z zagranicznymi biurami we Francji, bo wycieczki do Polski źle się sprzedaje z dużych katalogów tour-operatorów.

W 1991 roku Orbis obsłużył 6881 turystów francuskich, co stanowiło 3,5% wszystkich Francuzów, którzy przyjechali do Polski: z tego 58% to turystyka grupowa, łącznie z tzw. grupami żydowskimi¹⁾, a 42% turystyka indywidualna.

Generalnie obserwuje się spadek liczby Francuzów przyjeżdżających za pośrednictwem Orbisu do Polski. Wynika to z wielu ułatwień, jakie nastąpiły w podróżowaniu do naszego kraju t.j. zniesienie obowiązku wymiany dewiz i zniesienie wiz co powoduje, że przyjazd do Polski nie wymaga załatwiania już tak wielu formalności i wielu Francuzów woli przyjechać bez pośrednictwa biura podróży, co jest znacznie tańsze. Ponadto przyczyną spadku przyjazdów z Francji przez Orbis były zbyt wysokie ceny.

Pozatym istnieje konkurencja między polskimi biurami podróży. Nie jest ona bardzo groźna i nie odczuwa się jej tak bardzo na rynku francuskim. Problem jest, że odchodzący pracownicy Orbisu do innych biur podróży często zabierają ze sobą kontrahentów. Przewagą biura Orbis jest jednak to, że ma bazę na wysokim i odpowiednim poziomie oraz to, że klienci są często już z tym biurem związani. W przeważającej mierze przyczyną tego, że przy rosnącej liczbie turystów przyjeżdżających z Francji do Polski spada liczba obsłużonych przez biuro Orbis jest liberalizacja przepisów niż konkurencja.

Również badania przeprowadzone przez IT²⁾ w 1992 roku potwierdzają, że zdecydowanie spada liczba cudzoziemców przyjeżdżających do Polski za pośrednictwem biur podróży.

Wprawdzie według szacunków opartych na wynikach badań ankietowych wzrosła liczba biur podróży zajmujących się organizacją i obsługą zagranicznej turystyki przyjazdowej, bo w

1) Jest to specyficzny rodzaj turystyki ze specjalnym programem uwzględniającym miejsca panięci straceń Żydów i kuchnię koszerą

2) T. Buczak: Biura podróży w Polsce w roku 1991, Instytut Turystyki, Warszawa 1992r.

1990 roku zajmowało się nią 30% badanych biur, a w 1991 roku już 44,3% tj. 929 podmiotów gospodarczych, które obsłużyły ok. 750 tys. turystów. Nastąpił zatem znaczny wzrost zainteresowania tego rodzaju działalnością. Poza tym 15% ankietowanych deklaruje zamiar rozpoczęcia tego rodzaju działalności w przyszłości. Wzrośnie więc jeszcze bardziej rola konkurencji między biurami podróży.

Według wyżej cytowanych badań IT przyjazdu z Francji organizowane były przez 17% badanych biur podróży. Obsłużeni przez nie Francuzi stanowili tylko niecałe 2% wszystkich cudzoziemców przyjeżdżających do Polski za pośrednictwem badanych biur podróży.

Na wielkość zagranicznej turystyki przyjazdowej znaczny wpływ ma również współpraca z kontrahentami za granicą. Spośród ankietowanych biur, tego rodzaju współpracę z kontrahentami z Francji zadeklarowało 15% badanych biur.

4.3 Wydatki turystów francuskich w Polsce w 1991 roku

W oparciu o badania ankietowe Instytutu Turystyki dotyczące wielkości wydatków ponoszonych przez turystów zagranicznych w Polsce można przedstawić wielkość ponoszonych wydatków przez turystów francuskich podczas pobytu w Polsce. Francuzi zostali objęci badaniem przeprowadzonym w sierpniu i listopadzie 1991 roku. Większość Francuzów badanych w obu turach przyjechało do Polski samotnie (III tura - 58%, IV - 70%), pozostali z rodziną lub znajomymi. Również większość z nich, bo 58% i 68% koszty pobytu pokrywali sami, a w pozostałych przypadkach instytucja lub osoby z Polski. W 83% i 42% były to pobyty turystyczno-prywatne.

Według wyników badań sierpniowych Francuz średnio na osobę w Polsce wydawał 1 mln 788 tys. zł, średnie wydatki na dzień wynosiły 162 tys. zł a średnie wydatki poniesione za granicą 2 mln 604 tys. zł.

Wyniki badań listopadowych znacznie różnią się od letnich, bo średnie wydatki na osobę w Polsce w drugim badaniu wynosiły 5 mln 937 tys. zł, średnie wydatki na dzień 1 mln 295 tys. zł, a średnie wydatki poniesione za granicą 2 mln 531 tys. zł.

Tak wielka różnica w wielkości wydatków między obu badaniami wynika z tego, że badanie w listopadzie było przeprowadzone na Okęciu i wyniki tego badania są reprezentatywne tylko dla bardzo specyficznej grupy turystów przyjeżdżających do

Polski w interesach. Mianowicie przyjazdy służbowo-handlowe stanowiły w tym badaniu aż 58%.

5. Wytyczne do promocji Polski we Francji

Jednym z ważnych zadań dla Polski w celu przyciągnięcia większej ilości Francuzów jest konieczność rozbudowy całego zaplecza związanego z recepcją tego ruchu. Podstawową rolę odgrywa tutaj baza noclegowa, w tym przede wszystkim hotele. Inwestowanie w bazę hotelową musi być systematyczne, szczególnie przy wzrastającym ruchu turystycznym.

Obecnie zwraca się uwagę na potrzebę budowania hoteli o niższym standardzie. Według analiz hotelarstwa, w krajach europejskich hotele o średnim standardzie, które zaspakajają potrzeby przeciętnego turysty stanowią około 60% ogólnej liczby miejsc hotelowych. W polskich realiach te właśnie hotele są w większości niedoinwestowane, często zdegradowane po kolejnej weryfikacji, bez podstawowych jak na współczesne wymagania warunków sanitarnych. Powstają co prawda, małe, często prywatne obiekty hotelarskie, kuszące zewnętrznym wystrojem, tyle tylko, że przy bliższym z nimi kontakcie wychodzą liczne niedostatki. Tradycyjnie słabą stroną są warunki sanitarne, tu szczególnie łazienki, często kosztem nich buduje się atrakcyjny wystrój zewnętrzny. Określony standard hoteli powinien zapobiegać takim sytuacjom. Brakuje nam tanich hoteli o dobrym standardzie. Na nasz rynek z taką ofertą próbuje wejść francuski łańcuch Accor. Jednak niedostosowanie tych hoteli do warunków technicznych w Polsce (np. brak kart kredytowych u polskich obywateli) uniemożliwia ich wybudowanie. Inną konkurencyjną formą, która rozbudowałaby się hoteli 2,3-gwiazdkowych, jest propozycja utworzenia spółki holdingowej 15-20 miast, które same zaczęłyby budować takie właśnie hotele.

Drugim problemem istotnym przy promowaniu naszego kraju jest stan bazy gastronomicznej, który jest niski w porównaniu z innymi krajami Europy Wschodniej i Zachodniej. Jest to od wielu lat trudny problem do rozwiązania, którego ranga wzrasta w okresie wakacyjnym. Powiększa się liczba zakładów prywatnych, jest to bowiem efekt postępującej prywatyzacji, która w swoich założeniach ma rozwinąć sieć zakładów gastronomicznych zaspakajających swoim standardem nnie tylko turystów polskich, ale przede wszystkim zagranicznych. Widoczne są co prawda pierwsze pozytywne efekty prywatyzacji i korzystne zmiany w gastronomii, bo przybyło wiele nowych lokali, res-

tauracji, pizzerii i punktów małej gastronomii. Na nasz rynek weszła również wielka sieć gastronomiczna Mac Donald. Wydaje się jednak, że pomimo pewnego postępu w tym zakresie, nadal podstawowe znaczenie w obsłudze cudzoziemców ma zaplecze gastronomiczne obiektów hotelowych.

Od 1989 roku obserwuje się poważne zmiany w zakresie rozwoju różnego typu biur i organizacji, które wchodzą na rynek zagranicznej turystyki przyjazdowej.

W tej zmieniającej się sytuacji rynkowej istotną rolę w promowaniu naszego kraju powinny pełnić również biura podróży, a szczególnie ośrodek informacji turystycznej Orbisu w Paryżu będący jednocześnie spółką handlową prowadzący na szeroką skalę działalność promocyjną i handlową, przyczyniając się do zwiększenia efektów działalności.

Mówiąc o promocji Polski we Francji należy pamiętać i zdawać sobie sprawę z tego, że Polska jest ciągle krajem nieznanym w Europie. Dlatego więc przybliżenie jej za pomocą promocji jest tak ważne. Trzeba sobie jednak najpierw zdać sprawę, że problem promocji Polski jest bardzo istotny dla naszego kraju i trzeba dobrze wiedzieć co i jak promować.

Promocja to pozyskiwanie nowych partnerów. Należałoby nakreślić długoletni plan promocji, produkcji materiałów i zakresów działalności dla promocji istotnych. Wykorzystać można w tym celu wielkie wydarzenia kulturalne, sportowe, a nawet o charakterze rządowym: gospodarcze lub polityczne np. podróże mężów stanu do Polski. Przy okazji takich wydarzeń można przedstawiać Polskę również i od strony turystycznej, nie licząc w tym wypadku na natychmiastowy wzrost ruchu turystycznego.

Do tej pory Polska była promowana głównie przez Orbis przez pryzmat jego własnej działalności, przez COIT, częściowo przez inne biura podróży, przez LOT i MSZ.

Drukowano broszury promocyjne dające informację turystyczną o całym kraju (podkreślające oczywiście działalność Orbisu), jednolite broszury o hotelach orbisowskich, plakaty turystyczne, kalendarze, książki, albumy dla celów handlowych i wydawnictwa reklamowe różnych przedsiębiorstw. MSZ produkował również filmy.

Promocja Polski powinna być dokonywana przez instytucję niezależną (nie przez biuro podróży) i państwową przynajmniej w zakresie druku broszur, przygotowywania filmów turystycznych (video) i study tour dziennikarzy. Materiały powinny być na dobrym technicznym poziomie.

Poza tym Polska powinna jak najwięcej uczestniczyć w imprezach targowych zagranicznych, bo jest to jeden z głów-

nych sposobów dotarcia bezpośredniego do klienta. Również Francja jak wiele innych krajów w Europie organizuje targi turystyczne.

Wyróżnić można dwa rodzaje targów organizowanych w tym kraju:

- ściśle profesjonalne, podczas których odbywają się tylko rozmowy między kontrahentami
- konsumpcyjne, inaczej publiczne, wielobranżowe, impreza otwarta dla szerokiej publiczności.

Do imprez targowych, które odbyły się lub odbędą we Francji w 1992 roku, w których Polska reprezentowana jest przez stoiska narodowe¹⁾ organizowane przez COIT wspólnie z Orbisem i LOT-em należą targi:

- w Lyonie - w marcu, profesjonalno-publiczne, wspólnie z LOT-em
- w Paryżu - w lutym Salon Mondial de Tour et Vacances - profesjonalne
- w Paryżu - w kwietniu/maju, Foire de Paris, profesjonalne
- w Paryżu - w październiku, profesjonalno-publiczne
- w Calmarze - w listopadzie, profesjonalno-publiczne

W 1993 roku planowany jest udział Polski w targach:

- w Paryżu - marzec/kwiecień
- w Lille - w lutym
- w Deauville - we wrześniu - ściśle profesjonalne
- w Paryżu - w październiku

Ponadto do innych imprez targowych odbywających się we Francji należą targi profesjonalne: Mitcar w październiku w Paryżu, Loisirsexpo w październiku w Paryżu, Servicongres w grudniu w Paryżu oraz Top Resa Paris w lutym w Paryżu i targi profesjonalno-publiczne: Salon Nautique International w grudniu w Paryżu, Salon du Chevaie et du Poney w grudniu w Paryżu, Salon des Loisirs de Plein Air w kwietniu w Bourget oraz Aventure-Passion w grudniu w Paryżu.

Na targach do klientów powinno docierać się nie tylko przez broszury, ale także i przez różne drobne przedmioty takie jak długopisy, zapalki, znaczki, których prawie w ogóle na polskich stoiskach nie ma. Wyjątek stanowi LOT.

Innym aspektem problemu promocji szalenie istotnym jest również to jakie wyobrażenie mają we Francji o naszym Kraju. A wyobrażenie to niestety nie jest takie jakie chcielibyśmy, aby było. Mamy przede wszystkim opinię kraju już drogiego i

1) Stoiska narodowe organizowane są od 1991 roku.

ciągle bałaganiarskiego. Ponadto elementem zniechęcającym turystów do przyjazdu do Polski jest przekonanie, że Polska jest krajem brudnym. Należałoby więc zrobić wszystko, aby to wyobrażenie o Polsce zmienić w oczach turystów z Francji oraz poprawić jakość i zakres informacji o turystyce w Polsce w tym kraju.

Ogromną umiejętnością byłoby ocenienie psychiki Francuzów i przeanalizowanie na co zwracają oni największą uwagę. Temu celowi między innymi służą badania Instytutu Turystyki w których pytano o to co turyście z Francji nie podobało się w naszym kraju.

Nasza promocja nie powinna iść w kierunku ściągania do Polski turysty masowego. Nasze działania powinny być skierowane na skłonienie turysty który już przyjechał do jak najdłuższego pobytu u nas i wydawania więcej pieniędzy w Polsce. Powinniśmy również dążyć do zwiększenia wahlarza usług oferowanych turyście z Francji.

Promocję naszego kraju powinno realizować się poprzez reklamę. Różne są formy reklamy funkcjonujące we Francji. Największe znaczenie przypisuje się reklamie ustnej, która odgrywa w tym kraju bardzo dużą rolę, w zasadzie największą. Jest to przekaz informacji między ludźmi, którzy byli widzieli i o tym opowiadają. Taka reklama spełnia największą rolę.

Drugą formą reklamy jest reklama w radiu i telewizji. Bezsprzecznie telewizja ma znacznie szerszy zasięg oddziaływania społecznego niż radio.

Niestety reklama telewizyjna zarówno ogłoszenia jak i krótkie klipy jest bardzo droga. Dlatego promocja Polski poprzez reklamę telewizyjną jest rzadko stosowana.

We Francji obok reklamy nadawanej na kanałach podstawowych nadaje się również reklamę na kanale telewizji satelitarnej Sky Chanal. Obok reklam turystycznych w telewizji we Francji emitowane są specjalne programy turystyczne. Jest kilka takich audycji telewizyjnych, które poświęcone są turystyce w różnych krajach oraz ciekawostkom na świecie. W audycjach tych bywa też program o Polsce. Do audycji tych można dostać się w rozmaity sposób. Np. zaprasza się ekipę telewizyjną do Polski, płaci się jej za pobyt w Polsce, a ona przygotowuje program o naszym kraju. Często trzeba zapłacić za emisję programu. Ostatnio Orbis finansował pobyt takiej ekipy w Polsce.

Ale może to być całkowicie opłacalne zwłaszcza gdy program taki zostanie nadany w telewizji satelitarnej, bo np. Sky Chanal emituje audycje na 14 krajów. Należałoby opłacić pobyt ekipy na około 10 dni dla 5 osób, którzy

według naszego scenariusza nakręciliby film 30-40 min. Film miałby komentarz w języku angielskim i byłby własnością sponsora, który gwarantuje emisję dwukrotnie w ciągu roku, z 10 anonsami poprzedzającymi (ok. 20 sek każdy). Za dodatkową niewielką opłatą można otrzymać taśmę w żądanym języku, ewentualnie wybór sekwencji do stworzenia nowego, krótszego filmu. Przy bardzo dobrej jakości tych filmów być może była by możliwość bezpłatnych ich emisji w TV narodowej we Francji.

Przygotowanie takiego programu turystycznego o Polsce poprzez study tour dziennikarzy i umieszczenie go w audycjach telewizyjnych jest znacznie dla nas korzystniejsze z punktu widzenia finansowego oraz łatwiejsze od umieszczenia własnej reklamy w audycjach reklamowych.

Ponadto informacja o Polsce ukazuje się we francuskiej telewizji kablowej na 50 stronach telegazety. Ten teletext to wszystkie najważniejsze informacje o wyjeździe do Polski.

Robienie własnych telewizyjnych programów reklamowych o Polsce we Francji byłoby możliwe tylko wtedy gdyby była na miejscu osoba, która by się tym zajęła.

Kolejną formą reklamy to magazyny profesjonalne. Są one rozsyłane do profesjonalistów. Umieszcza się w nich reklamy szczególnie dla krajów słabszych turystycznie.

Ważne są też artykuły ukazujące się w prasie codziennej-dziennikach i w czasopismach. Tego typu działalność nie powinna być ograniczana, bo artykułów takich powinno ukazywać się jak najwięcej.

Obok dzienników o zasięgu ogólnokrajowym cechujących się zróżnicowaną orientacją polityczną, ukazują się ponadto we Francji dzienniki o zasięgu lokalnym - niekiedy mutacji regionalnych wielkich gazet. Pewna liczba gazet w mniejszych miejscowościach nie ukazuje się codziennie, lecz parę razy w tygodniu. Poza tym ukazuje się rozmaite czasopisma. Wydawane są też bezpłatne gazety z ogłoszeniami. Wprowadzenie reklamy w radiu i TV uszczupliło dochody prasy z tego tytułu i wpływa na stałe zmniejszanie się liczby niezależnych gazet i tygodników.

Robi się ponadto analizy na temat, które czasopisma są najbardziej poczytne i przydatne w reklamie, aby w nich właśnie umieszczać reklamy turystyczne.

Poza tym bardzo wskazane jest posiadanie serwisu prasowego dla profesjonalistów. Trzeba informować o Polsce, stale podawać komunikaty o tym co dzieje się w Polsce, o ważniejszych wydarzeniach w naszym kraju. Jest to również forma promocji naszego kraju.

Najważniejszą jednak sprawą w reklamie i jednocześnie najważniejszą jej formą to umieszczenie polskiej oferty turystycznej w katalogu ważnego Tour-operatora np. takiego jak Le Tourisme Francaise czy Transtours. Bardzo pomocnym w tym jest stwierdzenie, że będzie się współuczestniczyć w kosztach druku. Rola tour-operatora ogranicza się tylko do zbierania informacji o danym rynku turystycznym.

Francja to rynek bardzo aktywny turystycznie i dobrze by było zrobić wszystko, aby go nie stracić.

Turystów z Francji przyciąga do Polski nasza polska muzyka klasyczna: Chopin, muzyka współczesna: Penderecki oraz folklor. Przyjeżdżają też do nas aby poczuć polską tradycyjną gościnność, poznać historię, odwiedzić miejsca kultu religijnego np. Czarną Modonnę w Częstochowie, poznać Warszawę i Kraków. I dlatego przygotowując promocję w tym kraju musimy pamiętać o tych elementach, które najbardziej przyciągają Francuzów do naszego kraju. Musimy pamiętać jeszcze o tym, że blisko naszego kraju istnieją rynki turystyczne konkurencyjne dla nas. Są to Czechosłowacja i Węgry. Nie ma racjonalnego wytłumaczenia dlaczego tak jest, ponieważ mamy znacznie więcej do zaoferowania od tych krajów jeśli chodzi o walory i potencjał turystyczny, a jednak pomimo to są to kraje konkurencyjne dla nas.

Wpływ na ten fakt ma zarówno to, że Polska ma zły wizerunek, że źle o nas piszą, a wyobrażenie o Czechosłowacji i Węgrzech jest bardzo pozytywne. Poza tym te kraje są po prostu modne i często odwiedzane przez mieszkańców Francji.

Tym bardziej wiedząc o konkurencyjności naszych sąsiadów działania promocyjne mają sens oraz są bardzo ważne i potrzebne.

WAZNIEJSZE INSTYTUCJE WE FRANCJI ZWIĄZANE Z TURYSTYKĄ

- Ministere du Tourisme - Direction des Industries Touristiques
Centre de documentation
2, rue Linois, 75740 Paris Cedex 15
tel. 45-75-62-16
- Maison de la France
8-10, avenue de l'Opera, 75001 Paris
tel. 42-96-10-23
- SEATM (Service de'Edudes et d'Amenagement Touristique
de la Montagne)
Tour de controle Aerodrome RN6
73190 Challes-les-Eaux
tel. 79-85-03-09
- Federational Nationale des Services der Reservation Loisirs Accueil
2, rue Linois 75015 Paris
tel. 40-59-44-12
- CAP France (ancienne Federation des Maisons Familiales de Vacances)
28, place Saint - Georges, 75009 Paris
tel. 48-78-84-25
- FNOTSI (Federation Nationale des Offices de Tourisme et Syndicats d'Initiative)
2, rue Linois, 75740 Paris Cedex 15
- FNCDT (Federation Nationale des Comites Departementaux du Tourisme)
2, rue Linois, 75740 Paris Cedex 15
- Syndicat National des Residences de Tourisme
38, rue Jacques - Ibert, 75017 Paris
tel. 47-58-08-24
- UNAT (Union Nationale des Associations de Tourisme et de Plein Air)
8, rue Cesar - Franck, 75015 Paris
tel. 47-83-21-73

- Biuro Informacji Turystycznej - Office du Tourisme de
Paris 127, Avenue des Champs Elysees, 75008 Paris
tel 47-23-61-72

WAZNIEJSZE ADRESY PLACOWEK POLSKICH

- Ambasada RP - 1, rue Ch. Talleyrand, Paris 7^e,
tel 4551-6080 do 84
Konsulat Generalny RP w Paryżu - 5, rue Talleyrand,
Paris 7
Konsulat Generalny RP w Lyonie - 8, rue Tete d'Or, Lyon,
tel. 52-14-85
Konsulat Generalny RP w Lille - 45, Boulevard Carnot,
Lille,
tel. 06-50-30
Biuro Radcy Handlowego - 86, rue de la Faisanderie, Paris 16^e,
tel. 4504-10-20
Stacja Naukowa PAN - 74, rue Lauriston, Paris 16^e
tel. 4553-51-91
(bursa - 15, rue Lamande, Paris 17, tel. 4527-56-41)
Placówka PLL "LOT" - 18, rue Louis de Grand, Paris 2^e,
tel. 4073-62-26
Ośrodek Informacji Turystycznej "Orbis" - 49, Av. de
l'Opera, Paris 2^e,
tel. 4742-07-42
Bank PKO - 23, rue Taitbout, Paris 9^e, tel. 4824-42-02
Ośrodek Kultury Polskiej - 31, rue Jean Goujon, Paris 8^e,
tel 4225-10-57

ZRÓDŁA

1. *Annuaire Statistique de la France 1990*, INSEE - *Institute National de la Statistique et des etudes economiques* 95 volume.
2. Bartoszewicz W., "Cele, motywy i organizacja przyjazdów turystów zagranicznych do Polski w 1991 r.", Instytut Turystyki 1992 r.
3. Bogusz M., "Turystyka przyjazdowa do Polski w latach 1989-90, stan obecny oraz warunki rozwoju", Instytut Turystyki 1991 r.
4. Buczak T., "Biura podróży w Polsce w roku 1991", Instytut Turystyki, Warszawa 1992 r.
5. Dane WTO
6. Kuszewska R., "Wydatki turystów zagranicznych w Polsce w 1991 roku", Instytut Turystyki 1991 r.
7. *Memento du Tourisme, Direction des Industries Touristique* - 11 edition, juillet 1991
8. PP "Orbis" : Analiza działalności przedsiębiorstwa za 1990 r.
9. *Rocznik statystyczny, GUS 1991*, Warszawa.
- 10 *Tourism trends from Europe to other regions of the world 1980-1990*, WTO, may 1991r.

BIBLIOTEKA IT
Archiwum Prac
Naukowo-Badawczych